

Informacja

o strukturze wydatków oraz gospodarce środkami Funduszu Pracy na realizację zadań z zakresu aktywnej polityki rynku pracy w województwie pomorskim w 2013 r.

W 2013 r. urzędy pracy z województwa pomorskiego dysponowały wyższymi (176,2 mln zł) środkami Funduszu Pracy (FP) niż w roku 2012 (138,3 mln zł) – umożliwiło to skorzystanie z różnych programów aktywizacji zawodowej przez ponad 39 tys. osób tj. o ponad 2,8 tys. osób więcej niż w roku 2012 r.

1. Struktura środków FP na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2013 r. realizowanych przez powiatowe urzędy pracy (PUP) w województwie pomorskim.

- **Środki FP ogółem w województwie pomorskim**

W 2013 r. decyzją Ministra Pracy i Polityki Społecznej (MPiPS) wysokość środków FP przeznaczonych na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej, wyniosła 158 074,3 tys. zł. Z tej kwoty zgodnie z *Rozporządzeniem Rady Ministrów z 17 lipca 2009 r. (Dz. U. Nr 123, poz. 1019 z późn. zm.) w sprawie algorytmu ustalania kwot środków FP na finansowanie zadań w województwie* środków 83 177,5 tys. zł zostało przeznaczonych na zadania realizowane przez samorządy powiatowe, a 74 896,8 tys. zł na działania inicjowane przez samorząd województwa w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL).

Ponadto z rezerwy środków FP będących w dyspozycji MPiPS na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej pozyskana została dla województwa pomorskiego dodatkowa kwota środków FP w wysokości 18 305,6 tys. zł.

Na finansowanie innych fakultatywnych zadań przez powiatowe urzędy pracy (włącznie z dodatkowo pozyskanym środkami z rezerwy ministra na ten cel) przeznaczono 15 379,1 tys. zł.

W ciągu roku powiaty skorzystały z możliwości przenoszenia środków FP przeznaczonych na zadania fakultatywne na finansowanie programów (...) w łącznej wysokości 240 tys. zł.

- **Środki FP na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej będące w dyspozycji samorządów powiatowych**

Na zadania realizowane przez samorządy powiatowe przeznaczone zostały środki FP w wysokości 83 177,5 tys. zł podzielone algorytmem zgodnie z „Kryteriami podziału środków FP na finansowanie przez samorządy powiatowe województwa pomorskiego programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz innych fakultatywnych zadań” przyjętymi uchwałą nr 762/XXXVI/13 Sejmiku Województwa Pomorskiego z 20 grudnia 2013 r.

Podział stanowił podstawę do przyznania przez MPiPS indywidualnych limitów (wyjściowych) dla poszczególnych samorządów powiatowych.

Kryteria podziału środków FP uwzględniają m.in. charakter struktury bezrobocia na poszczególnych lokalnych rynkach pracy (tj. udział osób bezrobotnych w wieku powyżej 50 lat oraz poniżej 25 lat, udział osób zamieszkałych na wsi oraz udział osób bez kwalifikacji w ogólnej liczbie osób bezrobotnych).

W ramach ww. środków na programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej samorządy powiatowe finansują instrumenty i usługi zdefiniowane w ustawie z 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, w tym przede wszystkim: szkolenia zawodowe, stypendia, staże, przygotowanie zawodowe dorosłych, prace interwencyjne, doposażenie lub wyposażenie stanowiska pracy, przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, refundacja składek na ubezpieczenia społeczne, koszty przejazdu, zakwaterowania, koszty badań lekarskich.

- **Środki FP na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej będące w dyspozycji samorządu województwa**

Na działania inicjowane przez samorząd województwa tj. na Program Operacyjny Kapitał Ludzki (PO KL), Priorytet VI – Rynek pracy otwarty dla wszystkich, Działanie 6.1 *Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie, Poddziałanie 6.1.3 Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych* przeznaczone zostały w 2013 r. środki FP w wysokości 74 896,8 tys. zł.

Celem Poddziałania 6.1.3. jest podniesienie poziomu aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia osób pozostających bez zatrudnienia oraz stworzenie warunków dla rozwoju aktywności zawodowej w regionie. Poddziałanie realizowane jest poprzez projekty systemowe powiatowych urzędów pracy.

W ramach projektów systemowych mogą być finansowane instrumenty i usługi zdefiniowane w ustawie z 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy związane z realizacją następujących form wsparcia: szkolenia prowadzące do podniesienia, uzupełnienia bądź zmiany kwalifikacji zawodowych, staże, przygotowanie zawodowe dorosłych, prace interwencyjne, doposażenie lub wyposażenie stanowiska pracy, przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, w tym pomoc prawna, konsultacje i doradztwo związane z podjęciem działalności gospodarczej.

Beneficjenci Ostateczni: osoby bezrobotne zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy w tym w szczególności osoby znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, wymienione w art. 49 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy tj. osoby bezrobotne do 25 roku życia, bezrobotni długotrwale albo po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego albo kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka, bezrobotni powyżej 50 roku życia, bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia zawodowego lub bez wykształcenia średniego, bezrobotni samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia, bezrobotni, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia, bezrobotni niepełnosprawni.

Liczba uczestników, którzy ukończyli udział w ww. Poddziałaniu w 2013 r.: 7,4 tys. osób (ponad 4 tys. kobiet oraz 3,3 tys. mężczyzn).

Zatwierdzono wydatki z FP dotyczące 2013 r. w wysokości 66 496,6 tys. zł

- **Dodatkowe środki FP pozyskane dla województwa pomorskiego z rezerwy będącej w dyspozycji MPiPS na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej**

W 2013 r. na wniosek Marszałka Województwa Pomorskiego powiaty województwa pomorskiego otrzymały dodatkowe środki FP w wysokości 18 305,6 tys. zł, na realizację programów¹ na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w tym:

- 3 740,9 tys. zł - na programy skierowane do osób w wieku do 30 roku życia,
- 3 027,6 tys. zł - na programy skierowane do osób w wieku powyżej 50 roku życia,
- 8 034,5 tys. zł - na programy skierowane do osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy określonych w art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- 1 385,2 tys. zł - na programy skierowane do osób bezrobotnych zwolnionych z przyczyn nie dotyczących pracowników oraz pracowników objętych zwolnieniami monitorowanymi,
- 2 117,4 tys. zł - na Programy Specjalne.

2. Wydatki FP poniesione przez PUP w 2013 r. - ogółem²

Wydatki FP poniesione przez powiatowe urzędy pracy z województwa pomorskiego w 2013 r. wyniosły 424 285,2 tys. zł i były wyższe o 53 tys. zł tj. o 14,3 % od wydatków poniesionych w roku poprzednim (w 2012 r. - 371 208,4 tys. zł).

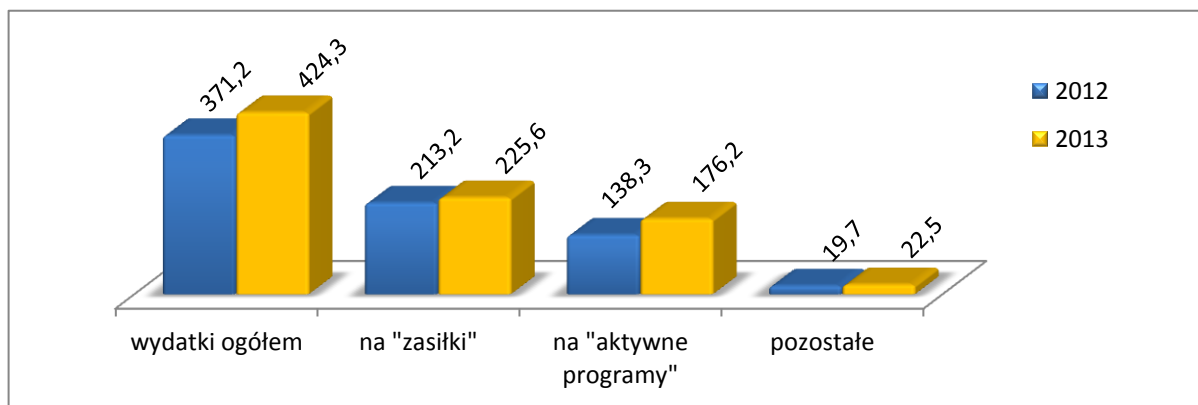
- Poziom wydatków FP na **programy na rzecz promocji zatrudnienia** w 2013 r. był wyższy niż w roku ubiegłym i wyniósł 176 174,5 tys. zł (w 2012 r. - 138 319,2 tys. zł), również udział w ogólnej kwocie wydatków FP uległ zwiększeniu z poziomu 37 % w 2012 r. do 41 % w 2013 r.,
- Kwota wydatkowana z FP na **zasiłki dla bezrobotnych** w 2013 r. wyniosła 225 617,2 tys. zł i była nieznacznie wyższa w porównaniu do roku 2012 r. (213 207,2 tys. zł), jednak udział w ogólnej kwocie wydatków FP uległ zmniejszeniu z poziomu 57 % w 2012 r. do 53 % w 2013 r.,

¹ Wysokość środków oraz Programy na jakie mogły składać wnioski powiatowe urzędy pracy określone zostały przez MPiPS w „Zasadach przyznawania środków FP stanowiących rezerwę Ministra Pracy i Polityki Społecznej na Finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2013 r.” oraz dodatkowych pismach wyjaśniających.

² Źródło: sprawozdanie MPiPS-02 o przychodach i wydatkach FP za 2013 r.

- **Pozostałe wydatki FP** (do których należą m.in. koszty systemu informatycznego, dodatki aktywizacyjne, koszty wezwań, zawiadomień, przekazywania świadczeń itp.) uległy nieznacznemu zwiększeniu w porównaniu do 2013 r. i wyniosły 22 493,5 tys. zł (w 2012 r. wyniosły 19 682,0 tys. zł) co stanowiło podobnie jak w roku ubiegłym 5,3 % ogółu wydatków.

Wydatki FP poniesione przez powiatowe urzędy pracy z województwa pomorskiego w latach 2012 – 2013

Wartości w mln zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań MPIPS02

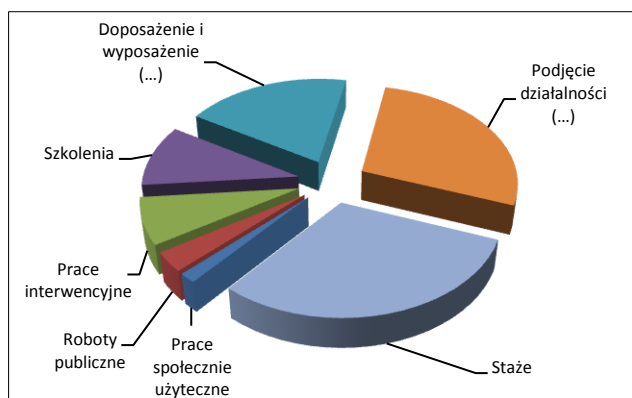
3. Wydatki FP poniesione przez PUP z województwa pomorskiego w 2013 r. - w podziale na podstawowe formy aktywizacji zawodowej bezrobotnych

Poszczególne formy aktywizacji zostały omówione na podstawie danych z analizy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej – „Efektywność podstawowych form aktywizacji zawodowej realizowanych w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2013 r.”, która to nie obejmuje wydatków o charakterze pomocniczym dla podstawowych form aktywizacji zawodowej³.

Wydatki na programy na rzecz promocji zatrudnienia w województwie pomorskim wyniosły 176 174,5 tys. zł w tym 169 878,8 tys. zł na podstawowe formy aktywizacji: szkolenia, staże, prace interwencyjne, roboty publiczne, podjęcie działalności gospodarczej, wyposażenie i doposażenie stanowisk pracy.

³ tj.: przygotowanie zawodowego dorosłych, studia podyplomowe, kontynuowanie nauki, refundacja kosztów przejazdu i zakwaterowania osób, które podjęły zatrudnienie, szkolenie, staż lub przygotowanie zawodowe dorosłych w innej miejscowości niż miejsce ich zamieszkania, zwrot bezrobotnym kosztów opieki nad dzieckiem w wieku do 7 lat lub osobą zależną, w przypadku podjęcia zatrudnienia, szkolenia, stażu lub przygotowania zawodowego dorosłych, refundacja składek na ubezpieczenia społeczne rolnikom zwolnionym z pracy, nie posiadającym statusu bezrobotnych, częściowa refundacja kosztów zatrudnienia wspieranego realizowanego na podstawie przepisów o zatrudnieniu socjalnym.

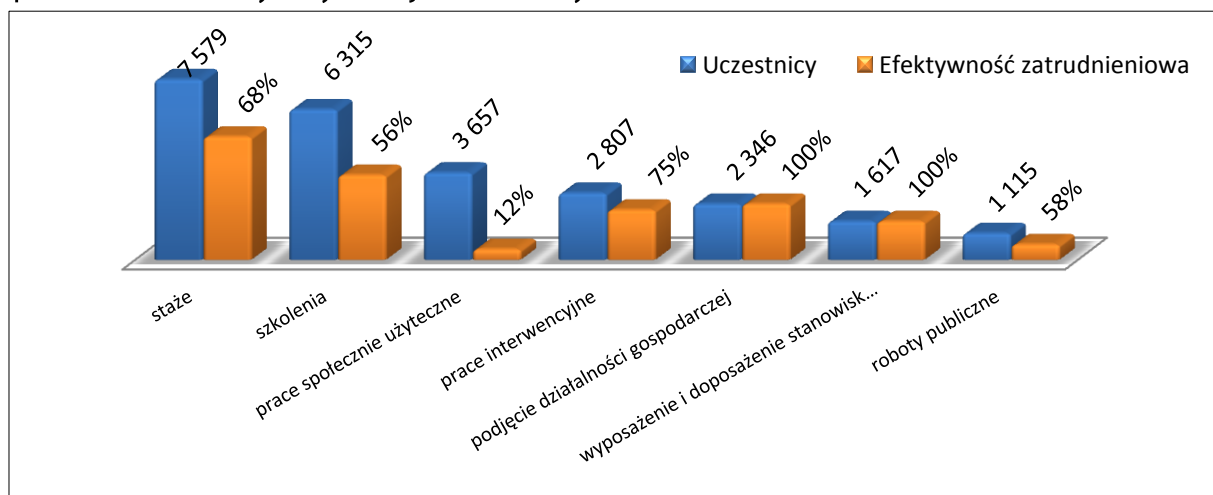
Wydatki z FP w 2013 r. na programy na rzecz promocji zatrudnienia:

	w tys. zł	udział w strukturze
Staż	51 680,8	30%
Podjęcie działalności (...)	46 934,1	28%
Doposażenie i wyposażenie (...)	32 748,2	19%
Szkolenia	17 278,3	10%
Prace interwencyjne	13 058,2	8%
Roboty publiczne	5 485,9	3%
Prace społecznie użyteczne	2 693,3	2%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MPiPS zawartych w opracowaniu „Efektywność podstawowych form aktywizacji zawodowej realizowanych w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2013 r.”

Liczba uczestników podstawowych form aktywizacji w województwie pomorskim w 2013 r. oraz ich efektywność zatrudnieniowa (podstawowe formy aktywizacji bezrobotnych)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MPiPS zawartych w opracowaniu „Efektywność podstawowych form aktywizacji zawodowej realizowanych w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2013 r.”

STAŻE

Staże należą do jednej z najpopularniejszych i najefektywniejszych form aktywizacji osób bezrobotnych i pozostających bez zatrudnienia. Staż to nabywanie przez bezrobotnego umiejętności praktycznych do wykonywania pracy poprzez realizację zadań w miejscu pracy w ramach umowy i bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą. Staż odbywa się na podstawie porozumienia zawartego przez starostę z pracodawcą i musi przebiegać według ustalonego programu określonego w umowie. Podczas określania przebiegu stażu powinny być uwzględnione

predyspozycje psychofizyczne i zdrowotne, poziom wykształcenia oraz dotychczasowe kwalifikacje zawodowe bezrobotnego.

Aktywizacja bezrobotnych za pomocą tej formy jest jednak dosyć kosztowna i tak np. w PUP w Bytowie koszt uczestnictwa dla jednej osoby wyniósł 8 937,4 zł (214 uczestników) natomiast najniższy koszt był w PUP w Słupsku – 5 581,9 zł dla jednej osoby (691 uczestników).

Zróznicowane efekty staży w przekroju powiatów są z pewnością związane z polityką poszczególnych urzędów prowadzoną w stosunku do tego programu. Służby zatrudnienia mogą „wymuszać” efektywność tego instrumentu, kierując bezrobotnych na staż, do pracodawców, którzy z reguły oferują stażystom zatrudnienie.

Staże charakteryzowały się stosunkowo wysoką efektywnością zatrudnieniową, która w skali województwa wyniosła 63,8 %, co oznaczało skuteczną aktywizację zawodową 5,2 tys. osób.

SZKOLENIA

Szkolenia to zajęcia, których realizacja przebiega poza systemem poszczególnych etapów kształcenia realizowanych podczas zwykłej drogi edukacyjnej w ramach zajęć szkolnych o charakterze szkolnictwa w ramach poszczególnych elementów systemu edukacji publicznej. Szkoleniami nazwiemy zajęcia pozaszkolne, mające na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub ogólnych, potrzebnych do wykonywania pracy, w tym uzyskania umiejętności poruszania się na rynku pracy i poszukiwania zatrudnienia. Szkolenia są inwestycją zwiększającą szansę uczestnika na podjęcie lub utrzymanie zatrudnienia, uzyskania innej pracy zarobkowej lub rozpoczęcia działalności gospodarczej, szczególnie w sytuacji:

- braku odpowiednich kwalifikacji zawodowych,
- konieczności ich zmiany lub uzupełnienia,
- utraty zdolności do pracy w dotychczas wykonywanym zawodzie,
- braku umiejętności aktywnego poszukiwania pracy.

Szkolenia oferowane przez urząd pracy odbywają się w formie kursów realizowanych wg określonego planu obejmującego przeciętnie nie mniej niż 25 godzin zegarowych w tygodniu.

W województwie pomorskim w 2013 r. tą formą aktywizacji objęto 6,4 tys. osób w tym najwięcej osób zostało skierowanych przez PUP w Gdańsku – 1,4 tys. osób, PUP

w Wejherowie - 601 osób przy efektywności zatrudnieniowej odpowiednio 63,8 % oraz 57,9 %. Natomiast najmniej osób zostało skierowanych przez PUP w Sztumie - 23 osoby.

Efektywność zatrudnieniowa szkoleń podobnie jak w latach ubiegłych była na bardzo wysokim poziomie i wynosiła dla województwa pomorskiego – 57,6 % (47,6 % w kraju) najwyższa była w PUP w Gdyni – 77,6 % natomiast najniższa w PUP w Starogardzie Gdańskim – 30,8 %

Efektywność zatrudnieniowa szkoleń w województwie pomorskim w porównaniu do innych województw była najwyższa, efektywność dla kraju wyniosła 47,6 %.

PRACE SPOŁĘCZNIE UŻYTECZNE

Są to prace wykonywane przez bezrobotnych nie posiadających prawa do zasiłku na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy działający w imieniu starosty. Prace te organizowane są przez gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej.

Niskim kwalifikacjom zatrudnianych w ramach prac społecznie użytecznych towarzyszyło najniższe natężenie działań podejmowanych we własnym zakresie, zmierzających do ich podniesienia.

W województwie pomorskim na realizację prac społecznie użytecznych przeznaczono 2,7 tys. zł, co pozwoliło objąć wsparciem 3,7 tys. osoby.

Efektywność zatrudnieniowa dla województwa pomorskiego wyniosła 12,4 %.

PRACE INTERWENCYJNE

Z analizy danych wynika, że ten instrument aktywnej polityki rynku pracy możemy uważać, jako skuteczny w rozumieniu oddziaływania na zatrudnienie. Jednakże wysoka efektywność zatrudnieniowa tego programu jest wymuszana przepisami dotyczącymi pomocy publicznej dla przedsiębiorstw. Oznacza to, że decydują się na nie przede wszystkim przedsiębiorcy, którzy są w stanie przewidzieć kondycje, własnej firmy w dłuższej perspektywie czasu. W związku z tym, niewielu z nich decyduje się na skorzystanie z tej formy wsparcia przy subsydiowaniu zatrudnienia.

Pod względem efektywności zatrudnieniowej prace interwencyjne w województwie pomorskim zajmują pierwsze miejsce spośród pozostałych instrumentów (nie wliczając środków na podjęcie działalności gospodarczej oraz doposażenie i wyposażenie stanowisk pracy), która w 2013 r. wyniosła 77,3 %. Ich realizacja nie wiąże się z dużymi formalnościami dla pracodawców a jednocześnie przedsiębiorca ma rok (tyle mogą trwać prace interwencyjne), żeby poznać pracownika i zdecydować, czy nadal chce go zatrudniać.

Najwyższe wydatki na prace interwencyjne zanotowano w PUP w Bytowie - 2 251,3 tys. zł oraz w nowym Dworze Gdańskim - 1 278,6 tys. zł natomiast najniższe w PUP w Pucku – 87,2 tys. zł

Efektywność zatrudnieniowa dla województwa pomorskiego wyniosła 77,3 %, najwyższa była w PUP w Gdyni - 100 %, natomiast najniższą efektywność dla tego instrumentu zanotowano w PUP w Chojnicach – 42,0 %.

ŚRODKI NA PODJĘCIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, DOPOSAŻENIE I WYPOSAŻENIE STANOWISKA PRACY

Dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz na doposażenie i wyposażenie stanowiska pracy charakteryzowały się w porównaniu z pozostałymi instrumentami aktywnej polityki rynku pracy najwyższą skutecznością w kategorii wpływu na zatrudnienie. Trzeba jednak podkreślić, że w przypadku analizy opracowań MPiPS efekty zatrudnieniowe dotacji zostały prawdopodobnie przeszacowane ze względu na sposób pomiaru efektywności zatrudnieniowej, zakładający efekty brutto na poziomie 100 %. Obecnie stosowany miernik ma niejednoznaczną wartość informacyjną gdzie okazuje się, że formy te nie zapewniają wszystkim uczestnikom programu trwałego zatrudnienia. Realny efekt tych instrumentów należałoby oszacować po upływie okresu obowiązkowego utrzymania działalności/stanowiska pracy od daty przyznania środków⁴.

Wysokie efekty zatrudnieniowe tych programów są osiągnęte kosztem wysokich nakładów finansowych na te formy aktywizacji. Przeciętny koszt uczestnictwa w programie w województwie pomorskim w przypadku udzielania środków na podjęcie działalności gospodarczej wyniósł 20 006,0 zł natomiast w przypadku doposażenia i wyposażenia stanowiska pracy - 20 252,4 zł. Z tych formy wsparcia

⁴ *Efektywność polityki rynku pracy w Polsce* pod redakcją Zenona Wiśniewskiego i Kamila Zawadzkiego, Toruń 2011 (...), str. 206-207.

skorzystało odpowiednio 2,3 tys. osób oraz 1,6 tys. pracodawców tworząc nowe stanowiska pracy dla osób bezrobotnych.

Najwięcej dotacji na podjęcie działalności gospodarczej udzielono PUP w Słupsku - 242 oraz w Gdańsku - 226, najwięcej dotacji na doposażenie i wyposażenie stanowiska pracy udzielono w PUP Chojnicach - 243 oraz w Słupsku - 193, najmniej dotacji z FP udzielano w PUP w Gdyni - 6.

ROBOTY PUBLICZNE

Roboty publiczne obejmują zatrudnienie osoby bezrobotnej zarejestrowanej w powiatowym urzędzie pracy przez okres nie dłuższy jak 12 miesięcy przy wykonywaniu prac organizowanych przez gminy, organizacje pozarządowe statutowo zajmujące się problematyką: ochrony środowiska, kultury, oświaty, sportu i turystyki, opieki zdrowotnej, bezrobocia oraz pomocy społecznej, a także spółki wodne i ich związki, jeżeli prace te są finansowane lub dofinansowane ze środków samorządu terytorialnego, budżetu państwa, funduszy celowych, organizacji pozarządowych, spółek wodnych i ich związków.

Mimo, że rolą robót publicznych jest m.in. reintegracja zawodowa i społeczna, a adresatami wsparcia są osoby, które mają największe trudności na rynku pracy, przyjmuje się, że jest to najmniej efektywna forma pomocy, wymagająca dużych nakładów finansowych. Ta forma aktywizacji jest jedną z „droższych”. Najwyższy koszt ponownego zatrudnienia odnotowano w PUP w Gdańsku - 75 333,3 zł, natomiast najniższy w PUP w Sztumie - 3 967,6 zł dla województwa wskaźnik ten wyniósł 8 479,0 zł.

Najwyższe wydatki na ten cel poniesiono w PUP w Słupsku - 1 189,7 tys. zł. natomiast najniższe w PUP w Człuchowie – 94,0 tys. zł. Instrument ten nie został podjęty do realizacji ze środków FP przez PUP w Gdyni, Kartuzach, Kościerzynie, Pucku, Tczewie oraz Wejherowie.

4. PODSUMOWANIE

Pozytywne choć niewielkie zmiany w analizowanych wskaźnikach na koniec 2013 r. mogą świadczyć o zahamowaniu tendencji pogarszania się sytuacji na rynku pracy w województwie pomorskim. Tezę tę potwierdzają też wyniki Badania Aktywności

Ekonomicznej Ludności wskazujące na wzrost w IV kwartale 2013 r. współczynnika aktywności zawodowej mieszkańców województwa pomorskiego w wieku 15 lat i więcej do poziomu 56,9% (wzrost o 0,2 pkt proc. w porównaniu do IV kwartału 2012 r.) oraz wzrost wskaźnika zatrudnienia do poziomu 51,4% (wzrost o 0,4 pkt proc.). W 2013 r. urzędy pracy z województwa pomorskiego w porównaniu do roku poprzedniego dysponowały wyższymi środkami Funduszu Pracy na realizację zadań w zakresie polityki rynku pracy.

W roku 2013 urzędy pracy z województwa pomorskiego wydatkowały ogółem 424 285,2 tys. zł tj. o ponad 53 tys. zł (o 14 %) więcej niż przed rokiem. Dominowały wydatki na zasiłki dla bezrobotnych, które wyniosły 225 617,2 tys. zł, stanowiąc 53% ogółu wydatków Funduszu Pracy. Wydatki na programy na rzecz promocji zatrudnienia stanowiły 41% udział w strukturze wszystkich wydatków poniesionych z Funduszu Pracy w 2013 r. i wyniosły 176 174,5 tys. zł.

Zwiększenie wydatków Funduszu Pracy wynikało przede wszystkim ze wzrostu wydatków na działania aktywizujące o 37 855,3 tys. zł (o 27 %) w porównaniu do roku poprzedniego oraz w mniejszym zakresie ze wzrostu wydatków na instrumenty pasywne (zasiłki) o 12 410,0 tys. zł (o 6 %).

Zmiany w wydatkach poniesionych na podstawowe formy aktywizacji zawodowej bezrobotnych przez PUP w latach 2012 – 2013 (w tys. zł).

lp.	forma aktywizacji	2012	2013	zmiana
1	podjęcie działalności gospodarczej	34 415,7	46 934,1	136%
2	prace interwencyjne	10 350,8	13 058,2	126%
3	prace społecznie użyteczne	2 230,8	2 693,3	121%
4	roboty publiczne	4 238,7	5 485,9	129%
5	staże	36 061,8	51 680,8	143%
6	szkolenia	14 586,9	17 278,3	118%
7	wyposażenie i doposażenie stanowisk pracy	25 649,5	32 748,2	128%
	Razem	127 534,2	169 878,8	133%

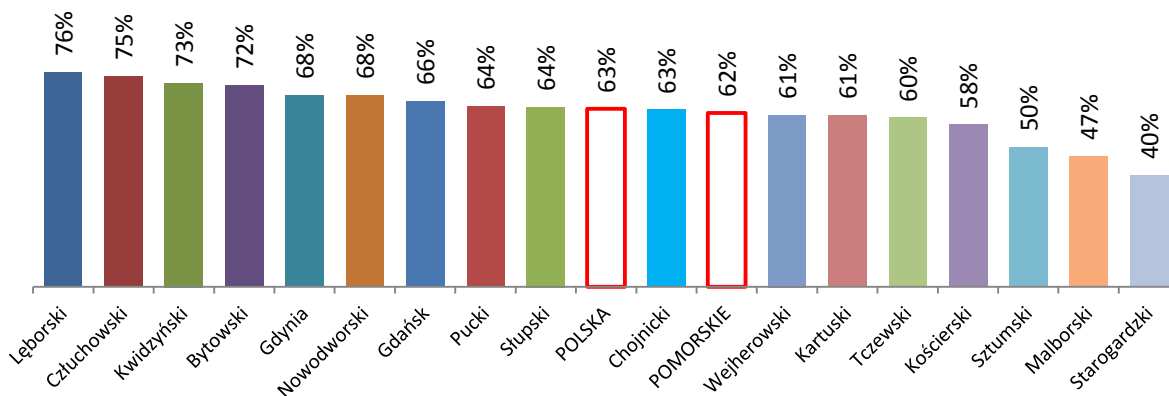
W ramach działań mających na celu aktywizację zawodową bezrobotnych powiatowe urzędy pracy z województwa pomorskiego w 2013 r. wyłączyły z ewidencji bezrobotnych 26,8 tys. osób, tj. o 1,3 tys. (o 5,0 %) więcej niż w roku poprzednim (25,5 tys. osób). Największą liczbę osób wyłączonych stanowiły osoby objęte: zatrudnieniem subsydiowanym (prace interwencyjne, roboty publiczne, podjęcia działalności gospodarczej, podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego i inne) - 8,8 tys. osób (w 2012 r. - 8,0 tys. osób), stażami - 7,6 tys. osób

(w 2012 r. - 7,4 tys.), szkoleniami - 6,4 tys. osób (w 2012 r. - 6,3 tys.), pracami społecznie użytecznymi - 3,7 tys. osób (w 2012 r. - 3,5 tys.).

W porównaniu do roku 2012 liczba wyłączeń osób bezrobotnych wzrosła w ramach większości działań aktywizacyjnych. W 2013 r. najbardziej wzrosła liczba osób wyłączonych z powodu przyznania środków Funduszu Pracy na podjęcie działalności gospodarczej (o 0,5 tys. osób, tj. o 23,6 %) - 2,4 tys. osób zostało wyłączonych z ewidencji bezrobotnych z powodu przyznania środków na podjęcie działalności gospodarczej. W skali województwa w 2013 r. dzięki wsparciu Funduszu Pracy powstało o 0,4 tys. nowych miejsc pracy⁵ więcej niż w roku poprzednim (wzrost z 4,4 tys. miejsc w 2012 r. do 4,8 tys. miejsc pracy w 2013 r.).

Średnia efektywność zatrudnieniowa w województwie pomorskim wyniosła 61,9 %. Wśród powiatów które osiągnęły najwyższą efektywność zatrudnieniową znalazły się: lęborski, człuchowski, kwidzyński, bytowski, M. Gdynia wraz z M. Sopot, nowodworski, gdański wraz z M. Gdańsk, pucki, słupski wraz z M. Słupsk. W sumie 9 powiatów przekroczyło średni wskaźnik dla kraju, wynoszący 63,4 %.

Efektywność zatrudnieniowa ogółem dla wybranych aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu.

Opracowanie:

Wydział Programów Rynku Pracy
Wojewódzki Urząd Pracy w Gdańsku
Gdańsk, Grudzień 2014 r.

W niniejszym opracowaniu wykorzystano:

- Sprawozdania: MPIPS-02 - o przychodach i wydatkach FP, MPIPS-01 - o rynku pracy, Załącznik nr 6 do sprawozdania MPIPS-01 - Aktywne programy rynku pracy,
- MPIPS, *Efektywność podstawowych form aktywizacji zawodowej realizowanych w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2012 r.*, Warszawa 2013 r.
- MPIPS, *Efektywność podstawowych form aktywizacji zawodowej realizowanych w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2013 r.*, Warszawa 2014 r.
- Informacja o sytuacji na rynku pracy województwa pomorskiego i realizacji przez Samorząd Województwa Pomorskiego zadań w zakresie polityki rynku pracy w 2013 roku - WUP w Gdańsku, 2014r.

⁵ Dotyczy sumy nowych miejsc pracy powstałych w wyniku zastosowania instrumentów Funduszu Pracy wspierających podejmowanie działalności gospodarczej oraz refundujących koszty wyposażenia i doposażenia stanowisk pracy.

SŁOWNICZEK

Definicje cytowane są zgodnie z zapisem Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2013 r. poz. 674 z późn. zm.).

Prace interwencyjne – oznacza to zatrudnienie bezrobotnego przez pracodawcę, które nastąpiło w wyniku umowy zawartej ze starostą i ma na celu wsparcie osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, o których mowa w art. 49⁶. *(Art. 2 ust. 1 pkt 26),*

Prace społecznie użyteczne – oznacza to prace wykonywane przez bezrobotnych bez prawa do zasiłku na skutek skierowania przez starostę, organizowane przez gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej. *(Art. 2 ust. 1 pkt 23a),*

Roboty publiczne – oznacza to zatrudnienie bezrobotnego, w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy, przy wykonywaniu prac organizowanych przez gminy, organizacje pozarządowe statutowo zajmujące się problematyką: ochrony środowiska, kultury, oświaty, kultury fizycznej i turystyki, opieki zdrowotnej, bezrobocia oraz pomocy społecznej, a także spółki wodne i ich związki, jeżeli prace te są finansowane lub dofinansowane ze środków samorządu terytorialnego, budżetu państwa, funduszy celowych, organizacji pozarządowych, spółek wodnych i ich związków. *(Art. 2 ust. 1 pkt 32),*

Składki na ubezpieczenia społeczne – oznacza to składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe, finansowane z własnych środków płatnika tych składek. *(Art. 2 ust. 1 pkt 38),*

Staż – oznacza to nabywanie przez bezrobotnego umiejętności praktycznych do wykonywania pracy przez wykonywanie zadań w miejscu pracy bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą. *(Art. 2 ust. 1 pkt 34),*

Stypendium – oznacza to kwotę wypłacaną z FP bezrobotnemu lub innej uprawnionej osobie w okresie odbywania szkolenia, przygotowania zawodowego dorosłych, studiów podyplomowych, stażu oraz w okresie nauki w szkole ponadgimnazjalnej albo w szkole wyższej, gdzie studiuje w formie studiów niestacjonarnych *(Art. 2 ust. 1 pkt 35),*

⁶ Zgodnie z art. 49 osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy to bezrobotni: 1) do 25 r. życia, 2) długotrwale bezrobotni, 3) kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka, 4) powyżej 50 r. życia, 5) bez kwalifikacji zawodowych, 6) bez doświadczenia zawodowego, 7) bez wykształcenia średniego, 8) samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 r. życia, 9) którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia, 10) niepełnosprawni, 11) po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego.

Szkolenia – oznacza to pozaszkolne zajęcia mające na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub ogólnych, potrzebnych do wykonywania pracy, w tym umiejętności poszukiwania zatrudnienia. *(Art. 2 ust. 1 pkt 37),*

Środki na podjęcie działalności gospodarczej - starosta ze środków FP może przyznać bezrobotnemu jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej, w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związane z podjęciem tej działalności, w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 6-krotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia, a w przypadku gdy działalność jest podejmowana na zasadach określonych dla spółdzielni socjalnych, wysokość przyznanych bezrobotnemu środków nie może przekraczać 4-krotnego przeciętnego wynagrodzenia na jednego członka założyciela spółdzielni oraz 3-krotnego przeciętnego wynagrodzenia na jednego członka przystępującego do spółdzielni socjalnej po jej założeniu. *(Art. 46 ust. 1 pkt 2),*

Wyposażenie i doposażenie stanowiska pracy – starosta ze środków FP może zrefundować podmiotowi prowadzącemu działalność gospodarczą koszty wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 6-krotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia. *(Art. 46 ust. 1 pkt 1).*

Z uwagi na charakter pomocniczy dla podstawowych form aktywizacji zawodowej lub ich nieznaczny udział w ponoszonych wydatkach niniejsze **opracowanie nie obejmuje efektywności finansowania z FP:**

- a) przygotowania zawodowego dorosłych,
- b) studiów podyplomowych,
- c) kontynuowania nauki,
- d) refundacji kosztów przejazdu i zakwaterowania osób, które podjęły zatrudnienie, szkolenie, staż lub przygotowanie zawodowe dorosłych w innej miejscowości niż miejsce ich zamieszkania,
- e) zwrotu bezrobotnym kosztów opieki nad dzieckiem w wieku do 7 lat lub osobą zależną, w przypadku podjęcia zatrudnienia, szkolenia, stażu lub przygotowania zawodowego dorosłych,
- f) refundacji składek na ubezpieczenia społeczne rolnikom zwolnionym z pracy, nie posiadającym statusu bezrobotnych,
- g) częściowej refundacji kosztów zatrudnienia wspieranego realizowanego na podstawie przepisów o zatrudnieniu socjalnym.